

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Urto/1/2020
Identifikačné číslo spisu:	2019010048
Dátum vydania rozhodnutia:	06.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2019010048.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Petra Szaba a JUDr. Juraja Klimenta na neverejnom zasadnutí konanom dňa 6. februára 2020 v Bratislave, v konaní podľa zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, v trestnej veci odsúdeného O. Z., pre zločin krádeže za účelom zárobku podľa §§ 127, 130 prvý prípad rakúskeho Trestného zákonníka, o odvolaní odsúdeného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 9. januára 2020, sp. zn. 5Ntc/13/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 veta druhá Trestného poriadku odvolanie odsúdeného O. Z.
s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol tak, že podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) uznal rozsudok Krajského súdu Eisenstadt z 19. apríla 2011, sp. zn. 11 Hv 29/11b v spojení s rozsudkom Najvyššieho krajského súdu Viedeň z 29. novembra 2011, sp. zn. 20 Bs 210/11w, vo vzťahu k osobe odsúdeného O. Z., nar. X. mája XXXX v X., trvale bytom X., štátny občan Slovenskej republiky, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody na území Rakúskej republiky, ktorým bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu krádeže za účelom zárobku podľa §§ 127, 130 prvý prípad rakúskeho Trestného zákonníka, ktorého sa dopustil tak, že

dňa 22. marca 2011 na nezistiteľnom mieste činu v rámci rakúskeho spolkového územia v blízkosti diaľnice A4 neznámemu poškodenému vzali cudzie hnutelné veci, konkrétne jeden kompresor značky MECAFER, jednu motorovú pílu STIHL, jeden krovínorez BLACK & DECKER a jednu uhlovú brúsku BOSCH v celkovej hodnote približne 1.000,- eur, a to s úmyslom sa ich privlastnením protiprávne obohatiť a so zámerom si opakovaným páchaním krádeží zabezpečiť stály príjem,

Za spáchanie uvedeného činu krajský súd odsúdenému uložil trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov a súčasne nariadil na území Slovenskej republiky vykonať zvyšok uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody. Ďalej rozhodol, že podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku a § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona odsúdený O. Z. bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Odsúdený O. Z. podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie v ktorom namietal, že súd sa v napadnutom rozsudku riadne nevysporiadal so všetkými náležitosťami týkajúcimi sa zákona o uznávaní a výkone rozhodnutia a to konkrétne § 516 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Odvolateľ tvrdil, že mu nebol doručený rozsudok Najvyššieho krajského súdu Viedne z 29. novembra 2011, sp. zn. 20 Bs 210/2011w, s predmetným rozsudkom doposiaľ nebol oboznámený, nemal vedomosť, že by Najvyšší krajský súd vo Viedni voči jeho osobe akokoľvek rozhodol. Namietal absenciu potvrdenia o doručení rozsudku, z ktorého dôvodu predmetné rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť, inak by proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie alebo iný opravný prostriedok. Zaujal názor, že zo strany rakúskej justície bol tým, že rozsudok 20 Bs 210/2011w nenadobudol právoplatnosť, porušený zákon v jeho neprospech. Upriamil pozornosť na skutočnosť, že ak mu bola premenená a priznaná podmienka v trvaní desiatich mesiacov z pôvodného trestu 12 mesiacov (Krajský súd Eisenstadt - sp. zn. 11 Hv 29/11b z 19. apríla 2011) podmienku neporušil, pretože skutky, ktoré sa v registri trestov nachádzajú sa týkajú odsudzujúcich rozsudkov z roku 2012 a z roku 2016 vynesených za trestné činy spáchané pred vynesením rozsudku Krajského súdu Eisenstadt. Navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave z 9. januára 2020, sp. zn. 5Ntc/13/2019 zrušil a vec vrátil rakúskym štátnym orgánom na opätovné prešetrenie.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave sa k odvolaniu odsúdeného O. Z. nevyjadril.

Následne najvyšší súd ako súd odvolací na podklade včas podaného odvolania preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie odsúdeného nie je dôvodné.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. < o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) rozhodnutie možno v Slovenskej republike vykonať, ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak odseky 2) a 3) neustanovujú inak,

a) odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky,

Podľa § 16 ods. 1 písm. j) zákona. č. 549/2011 Z. z. súd rozhodne o odmietnutí uznania a výkone rozhodnutia, ak z osvedčenia vyplýva, že dotknutá osoba sa osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia okrem prípadov, keď sa v osvedčení uvádza, že dotknutá osoba v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku štátu pôvodu

1. bola včas predvolaná, a tým informovaná o termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami doručili informácie o termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania a informovaná o tom, že justičný orgán štátu pôvodu môže vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania, alebo

2. vedomá si plánovaného konania splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol vymenovaný dotknutou osobou alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní, a tento právny zástupca ju v konaní obhajoval, alebo

3. po tom, ako sa jej doručilo rozhodnutie a bola výslovne poučená o práve na opravný prostriedok, na ktorom má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožní opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktorý môže viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového, výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok alebo nepodala opravný prostriedok v rámci príslušnej lehoty.

Podľa § 516 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku cudzie rozhodnutie sa uzná na území Slovenskej

republiky, ak v odsudzujúcom štáte je právoplatné alebo ak tam proti nemu už nemožno podať riadny opravný prostriedok.

S poukazom na odvolacie námietky odsúdeného je potrebné uviesť, že dôvody odmietnutia uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia sú taxatívne uvedené v § 16 zákona č. 549/2011 Z. z.. Odsúdeným uvádzané odvolacie námietky nie sú dôvodom, s ktorým zákon spája účinok v podobe odmietnutia uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia.

Krajský súd pri uznaní predmetného rozsudku Krajského súdu Eisenstadt, sp. zn. 11 Hv 29/11b z 19. apríla 2011 v spojení s rozsudkom Najvyššieho krajského súdu vo Viedni, sp. zn. 20 Bs 210/11w z 29. novembra 2011 postupoval v súlade so zákonom č. 549/2011 Z. z., ktorý upravuje podmienky uznávania a výkon rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, a ktorý preberá zásady vyjadrené v rámcovom rozhodnutí Rady č. 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní vzájomného uznávania rozsudkov v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo iné opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii. Krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a so závermi uvedenými v tomto rozhodnutí sa odvolací súd stotožňuje.

Po preskúmaní spisového materiálu najvyšší súd zistil, že v konaní pred súdom prvého stupňa boli splnené zákonné podmienky rozhodnutia príslušného krajského súdu, ktorým je podľa § 12 ods. 1 zák. 549/2011 Z. z. Krajský súd v Trnave s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 549/2011 Z. z. - odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, kategorizácia trestného činu podľa § 4 ods. 3 písm. r) zákona č. 549/2011 Z. z., pričom tieto vyhodnotil krajský súd správne. Najvyššiemu súdu tak zostalo posúdiť skutočnosť či postupom rakúskeho súdu došlo k pochybeniu, zakladajúcemu dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 16 zákona č. 549/2011 Z. z.

Aj keď z predloženého osvedčenia je zrejmé, že odsúdený s odovzdaním výkonu rozhodnutia do vykonávajúceho štátu, t. j. do Slovenskej republiky neudelil súhlas, jeho súhlas sa v predmetnom konaní s poukazom na § 6 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z. a čl. 6 ods. 2 písm. a) Rámcového rozhodnutia rady č. 2008/909/SVV ani nevyžaduje, pretože odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a na jej území má obvyklý pobyt.

Odsúdený v odvolaní argumentoval tým, že súdy v konaní v zmysle § 516 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neskúmali, či rozsudok nadobudol v odsudzujúcom štáte právoplatnosť alebo proti nemu už nemožno podať riadny opravný prostriedok. Tvrdil, že rozsudok Najvyššieho krajského súdu Viedeň z 29. novembra 2011, sp. zn. 20 Bs 210/11w mu nebol doručený, pokiaľ by mal o tomto rozhodnutí vedomosť, podal by proti tomuto rozhodnutiu odvolanie alebo iný opravný prostriedok. Najvyšší súd preto skúmal naplnenie dôvodu na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 16 ods. 1 písm. j) zákona č. 549/2011 Z. z., a teda či sa dotknutá osoba osobne zúčastnila konania vedúceho k vydaniu rozhodnutia okrem prípadov uvedených v osvedčení, alternatívne pod bodmi 1), 2) a 3). Odvolací súd zo zápisnice z hlavného pojednávania, konaného 19. apríla 2011 pred Krajským súdom Eisenstadt zistil, že hlavné pojednávanie súd vykonal za osobnej prítomnosti obžalovaných 1) O. Z., 2) W. X. a 3) G. X., ako aj splnomocneného obhajcu Dr. Richarda Stengga. Krajský súd Eisenstadt na predmetnom hlavnom pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým odvolateľa a ďalších obžalovaných uznal za vinných zo zločinu krádeže spáchanej profesijným spôsobom podľa §§ 127, 130 prvý prípad rakúskeho Trestného zákonníka a O. Z. podľa prvej trestnej sadzby § 130 rakúskeho Trestného zákonníka odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov, pričom podľa § 43a ods. 3 rakúskeho Trestného zákonníka výkon časti trestu v trvaní 10 mesiacov podmienene odložil so stanovením skúšobnej doby 3 roky. Súd u odvolateľa zohľadnil prítiažujúcu okolnosť, a to predchádzajúce odsúdenia za trestné činy rovnakej povahy. Odsúdení po vyhlásení rozsudku skonštatovali, že sa vzdávajú práva na sťažnosť o neplatnosti rozsudku, odvolania a sťažnosti. Najvyšší krajský súd Viedeň ako odvolací súd rozhodnutím z 29. novembra 2011, vyhovel odvolaniu prokuratúry v súvislosti s trestom uloženým obžalovanému O. Z. proti rozsudku Krajského súdu Eisenstadt z 19. apríla 2011, sp. zn. 11 Hv 29/11b

- 18a a rozsudkom uložený čiastočný podmienený trest odňatia slobody obžalovanému O. Z. zrušil. Podľa § 390a ods. 1 Trestného poriadku odvolateľovi uložil povinnosť znášať aj trovy konania o opravnom prostriedku. Odvolací súd zo záhlavia uznesenia Najvyššieho krajinského súdu vo Viedni zistil, že súd konal na odvolacom pojednávaní za prítomnosti členov odvolacieho senátu, zapisovateľa, najvyššieho prokurátora Dr. Salzmann a obhajcu Mag. Gunthera Grama, avšak v neprítomnosti O. Z.. S poukazom na vyjadrené a teda vzhľadom na prítomnosť odvolateľa na hlavnom pojednávaní konanom pred Krajinským súdom 19. apríla 2011, v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Hv 29/11b-18, možno konštatovať, že odsúdený v zmysle § 16 ods. 1 písm. j) bod 1 zák. č. 549/2011 Z. z. bol včas predvolaný a informovaný o termíne a mieste konania, vedúceho k vydaniu rozhodnutia. Vzhľadom na prítomnosť obhajcu Mag. Gunther Gram na odvolacom pojednávaní konanom pred odvolacím súdom možno podľa § 16 ods. 1 písm. j) bod 2 zák. č. 549/2011 Z. z. ďalej skonštatovať, že odsúdený si bol vedomý plánovaného konania a v konaní pred odvolacím súdom bol zastúpený obhajcom, či už vymenovaným dotknutou osobou alebo ustanoveným štátom na obhajovanie odsúdeného v konaní, a tento právny zástupca O. Z. aj v odvolacom konaní obhajoval. V konaní pred rakúskymi súdmi tak nedošlo k pochybeniu zakladajúcemu dôvod odmietnutia uznania a výkonu rozsudku podľa § 16 zák. č. 549/2011 Z. z. Na námietku, v zmysle ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu nenadobudlo právoplatnosť odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní o uznanie a výkon cudzozemského rozhodnutia súd nepreskúma z vecného hľadiska splnenie podmienok cudzieho (rakúskeho) práva, upravujúcich procesný postup pre nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia. V zmysle osvedčenia predloženého štátom pôvodu konečné trestné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 29. novembra 2011 [§ 3 písm. a) zák. č. 549/2011 Z. z.].

Uznaniu cudzieho rozhodnutia nebráni ani podanie mimoriadnych opravných prostriedkov (ktorých eventuálne podanie tvrdil odvolateľ), pretože zákonnou podmienkou pre postup podľa § 17 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí je právoplatnosť dotknutého rozhodnutia, ktorá podmienka bola v posudzovanom prípade splnená. Najvyšší súd nezistil ani žiadne skutočnosti svedčiace pre záver, že rozhodnutie bolo vydané v konaní, ktoré nezodpovedá zásadám obsiahnutým v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ako už bolo skôr uvedené, predmetné konanie má zo zákona špecifický charakter a súd o posudzovanej otázke rozhoduje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti odsúdeného a jeho obhajcu, pretože ide o neverejné a písomné konanie, preto sa na tomto konaní odsúdený nezúčastňuje osobne, ani prostredníctvom obhajcu. Keďže nejde o konanie vo veci samej, súd otázku viny či prípadnej nevinu neskúma (ani nesmie skúmať), odsúdenému sa neposkytuje ochrana zodpovedajúca postaveniu obvineného v konaní, neposkytuje sa mu ani právo na výsluch či vyjadrenie, ani právo byť zastúpený obhajcom. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k použiteľnosti článku 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach na uznávacie konanie neexistuje. Aj tu však možno analogicky uplatniť judikatúru k článku 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach, ktorá sa týka extradičného konania predovšetkým pokiaľ ide o stanovisko Európskeho súdu pre ľudské práva, že článok 6 sa vzťahuje výlučne na meritórne konanie, teda na konanie, v ktorom sa skúma vina alebo nevina jednotlivca z hľadiska spáchania trestného činu. Keďže slovenský súd v rámci uznávacieho konania otázku viny či nevinu skúmať ani nesmie, nejde o konanie, ktoré by muselo spĺňať štandard stanovený článkom 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

V súvislosti s odvolacími námietkami odsúdeného spochybňujúcimi vecnú správnosť rozsudku Najvyššieho krajinského súdu Viedeň, pretože zmenil prvostupňové rozhodnutie a odvolateľovi uložil nepodmienený trest odňatia slobody, odvolací súd zdôrazňuje, že uznávacie konanie má špecifický, nostrifikačný charakter, v ktorom súd na neverejnom zasadnutí skúma iba objektívne skutočnosti, a to z úradnej povinnosti. Nostrifikácia tu spočíva v posúdení, či trestnému rozsudku cudzieho štátu možno priznať účinky na území Slovenskej republiky a v premene cudzieho rozhodnutia na rozhodnutie slovenské, ktoré nahrádza pôvodné rozhodnutie. Uznávajúci súd nesmie cudzie rozhodnutie preskúmať vo veci samej, je viazaný skutkovými zisteniami odsudzujúceho súdu a slovenské orgány nenadobúdajú právo konať o podstate veci. Ako už bolo vyššie konštatované, nejde o konanie vo veci samej, súd otázku viny či prípadnej nevinu neskúma (ani nesmie skúmať) a odsúdenému sa neposkytuje ochrana zodpovedajúca postaveniu obvineného v konaní. Vzhľadom na to sa odvolacou námietkou, založenou na vecnej nesprávosti uznávaného rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd nezaoberal.

Pokiaľ ide o výrok napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého bol odsúdený O. Z. zaradený v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na kritériá uvedené v § 17 zákona č. 549/2011 Z. z., v zmysle ktorých prevzatý výrok o treste nesmie zhoršiť postavenie odsúdeného a má v čo najväčšej miere zodpovedať pôvodne uloženej trestnej sankcii; uvedené je nutné vzťahovať aj na vonkajšiu diferenciáciu trestu uplatňovanú v Slovenskej republike (pozri rozsudok najvyššieho súdu zo 4. februára 2014, sp. zn. 2 Urto 5/2013, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 122/2014). Na základe podkladov, ktoré mal krajský súd (rovnako ako i súd odvolací) k dispozícii, nie je možné posúdiť, ktorému stupňu strázenia podľa § 48 Trestného zákona zodpovedajú aktuálne podmienky výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného O. Bugu v Rakúskej republike. Keďže súd prvého stupňa zaradil odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, ďalšie objasňovanie tejto otázky (dopytom na rakúske justičné orgány prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) zo strany najvyššieho súdu by bolo bezpredmetné, pretože aj v prípade zistenia potreby zaradenia odsúdeného do ústavu na výkon trestu s iným (prísnejším) stupňom strázenia, by najvyšší súd v tejto časti napadnutý rozsudok zmeniť nemohol, nakoľko by tým došlo k porušeniu zásady zákazu reformatio in peius (zákaz zmeny k horšiemu), keďže odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa bolo podané iba obvineným. Zároveň je potrebné konštatovať, že zaradením odsúdeného v Slovenskej republike na výkon nepodmienečného trestu do ústavu s minimálnym stupňom strázenia k zhoršeniu jeho postavenia oproti pôvodne uloženému trestu ani logicky nemohlo prísť, pretože sa jedná o stupeň najmiernejší.

Z týchto dôvodov najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.